

ת"פ 15868/11/20 - מדינת ישראל נגד Mariia Chovnluk

בית משפט השלום בראשון לציון
ת"פ 15868-11-20 מדינת ישראל נ' Chovnluk

בפני כבוד השופט, סגן נשיא ארץ נוריאל
בעניין: המאשימה מדינת ישראל
ע"י ב"כ עוה"ד נתניה פיצ'זה
נגד
הנאשםת Mariia Chovnluk
ע"י ב"כ עוה"ד עידן בוטבול

גזר דין

רקע

1. בהכרעת דין מיום 26.06.23, הורשעה הנואשת לאחר ניהול הליך הוכחות, בби�וע עבריה של תקיפות חסר שער, לפי סעיף 368(ב)(א) סיפא לחוק העונשין, תש"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין").
2. הנואשת עבדה כמטפלת סיועית בביתה של המתלווננת, ילידת 1940, בראשון לציון (להלן - "הבית" או "הדירה") וסעה אותה במשך כל שעות היום.
3. המתלווננת היא אישה מבוגרת, חולת סקרת, מסתיעת בכיסא גלגלים, נזקקת לטיפול סיודי ואינה יכולה לדאוג לצרכי מחייתה, לבראותה או לשולמה.
4. עובר ליום 19.12.12, הודיעה בתה של המתלווננת לנואשת כי היא עתידה לסייע את עבודתה כמטפלת של אמה וכי אמורה להגיע מטפלת אחרת במקום.
5. בהכרעת דין מפורטת ומנותקת קבועתי כי ביום 19.12.12, סמוך לשעה 17.00, בעת שהמתלווננת צפתה בטלוייה בביתה, תפסה הנואשת את ידה הימנית ועיקמה את אצבעותיה לאחר. בהמשך, נטלה הנואשת את נעליה של המתלווננת והכתה בראשה ארבע פעמים.
6. כתוצאה מהתקיפה, נגרם למתלווננת שבר רוחבי בסיס גליל מקורב מס' 2 (אצבע) בcupped ידה הימנית. ידה של המתלווננת, גובשה.

עמוד 1

7. אין הסכמה עונשית בין הצדדים.

טענות הצדדים לעונש

טיעוני המאשימה

8. ב"כ המאשימה הדגישה את חומרת מעשה של הנואשת אשר ביצעה את המעשה כלפי קשייה סיועית בת 80 אשר הייתה נתונה תחת טיפולה ותלויה בה. הנואשת ניצלה את האמון המלא שננתנו בה המתלוונת ומשפחתה. הנואשת עיקמה את ידה של הנואשת וגרמה לשבר באצבעה והכתה בראשה באמצעות נעל. נטען כי הנואשת ביצעה את המעשים על רקע פיטוריה מעובותה כמטפלת של המתלוונת. הנואשת היא המבוצעת הבלעדית של העבירה. אצבעה של המתלוונת גובסה והשלכות המעשים משפיעות עליה עד היום, הן פיזית (כאצבע ידה פגועה) והן מנטלית.

9. ב"כ המאשימה צינה כי המתלוונת ומשפחתה בחרו שלא להגיש תצהיר נפגעת עבירה, נכון מצבה הרפואית המורכב והקשה הגיעו שוב לבית המשפט.

10. הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממומי הנאשות הם זכותה של המתלוונת לכבוד, שלומה הפיזי והנפשי. המתלוונת נפגעה על ידי הנואשת בביתה, במקום בו הייתה אמורה להיות מגוננת ועל ידי מי שהייתה אמורה להבטיח את שלומה.

11. נטען כי עבירות אלימות כלפי קשיים חסרי ישע הן מעשה בזוי ואכזר ויש להבהיר מסר ברור ומרთיע במטרה להילחם בתופעה.

12. ב"כ המאשימה עטרה לקבוע מתחם עונש הולם הנע בין 10 חודשים ל-24 חודשים מאסר בפועל לבין 24 חודשים בפועל, לצד עונשה נלוות.

13. הנואשת בת 43 שנים, נודרת עבר פלילי. לא נטלה אחריות על מעשה ולא חסכה בזמן שיפוטו.

14. עוד צינה ב"כ המאשימה כי התלוונה הוגשה במשפטה בדצמבר 2019 וכותב אישום נגד הנואשת הוגש בנובמבר 2020. ההליך המשפטי נמשך זמן רב, בין היתר, בשל חקירותה הארוכה של המתלוונת שהגיעה לבית המשפט ארבע פעמים על מנת ליתן עדותה.

15. ב"כ המאשימה עטרה להשית על הנואשת עונש מאסר בפועל בין 12 חודשים, מאסר מותנה ופיזי למતלוונת.

טיעוני ההגנה

16. ב"כ הנאשמת הפנה בטיעונו לנسبות ביצוע העבירות ולנסיבות האישיות של הנאשمة. ב"כ הנאשמת הדגישה כי מדובר באירוע בוודד שבוצע, ללא תכנון מוקדם, על רקע מחלוקת שנוצרה בין המתלוונת ובתה לבין הנאשמת הנוגעת לסיום העסקתה של הנאשمة. עוד ציין כי הנאשמת עבדה טרם האירוע במשפחה של המתלוונת מספר שנים ותפקדה לא דופי. גם כיום, עבדת הנאשמת בעבודת סיועית עם קשיים ואין נגדה תלונות נוספות דומות.

17. עוד ביקש ב"כ הנאשמת כי בגזר דין יילקח בחשבון חלוף הזמן ממועד ביצוע העבירה.

18. לדברי ב"כ הנאשמת, עסוקין בעבודת זרה, תושבת אוקראינה, בת 43, הנמצאת בישראל לבדה לצרכי פרנסתה. ככל ווישת על הנאשמת עונש מאסר בפועל, היא עלולה להיות מגורשת בחזרה לאוקראינה אשר בה מתחוללת כתת מלחמה ויגרם לה נזק גדול.

19. אשר להשלכות האירוע על המתלוונת ביקש לחתם משקל נמוך לדבריה נוכחות העובדה כי לא הוגש תצהיר נפגעת עבירה ומסמכים רפואיים עדכניים.

20. ב"כ הנאשמת עתר להשิต על הנאשמת עונש מאסר מותנה לצד עונשים נוספים נלוויים אשר בהם יבוא לידי ביטוי הגםול הנדרש בשל מעשה.

21. הנאשמת שבה וטעה לחפותה. לדבריה, טיפולה בנסיבות באב המשפחה ובמתלוונת וביצעה עבודתה נאמנה. לדבריה פוטרה עקב קשיי תקשורת ושפה.

דין והכרעה

מתחם העונש הולם

22. בבוא בית המשפט לגזר את דיןו של הנאשם, בשלב הראשון, עליו לקבוע את מתחם העונש ההולם. בהתאם לסעיף 40(א) לחוק העונשין, מתחם העונש ההולם יקבע בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, מידת הפגיעה בו, בניסיונות הקשורות ביצוע העבירה ובמידניות הענישה הנהוגה. בשלב השני, על בית המשפט לשקל שיקולים וניסיונות אשר אין חלק מביצוע העבירה בה הורשע הנאשם.

23. במעשה, פגעה הנאשמת בערכים חברתיים שעוניים שמירה על גופה, בطنונה, כבודה, בריאותה ושלמות נפשה של קשישה חסרת ישע, אשר הייתה תלויה בה. מעשה בוצעו בביתה של המתלוונת, "במבראה" - במקרה בו עליה לחוש מוגנת ובטוחה.

24. עבירות של אלימות כלפי אוכלוסיות הרגישים נתפסות כבעלות חומרה מיוחדת המצדיקות, כלל, הטלת עונשה מוחשית ומרתיעה. בשנים האחרונות, חלה עליה מדאגה בשכיחות התופעה והצורך בעונשה מרתיעה הוכר צזו השעה. לפיכך נקבע, שככל שיש להעדיין את שיקולי הגמול וההרתעה על פני נסיבותו האישיות של הנאשם.

25. על חומרת הפגיעה ברגישים וחסרי ישע עמד בית המשפט העליון בשורה של החלטות. כך, למשל, בע"פ 18/2018 **אדרי נ' מדינת ישראל** (31.03.19), קבע כב' השופט שטיין (בקשר לביצוע עבירה של שוד קשיש) דברים היפים גם לעוניינו:

"פגיעה ברגישים ובחסרי ישע נמנית עם המיעשים הנקלים והbezויים ביותר שידעה החברה. מעשים אלו פוגעים באופן חמוץ בביטחונם האישי של הקורבנות - ושל אוכלוסיות שלמות - ובזכותם להתקיים בכבוד ולא מורא. מעשים אלו אף משקפים דפוס התנהגות אנטיסוציאלי אשר מגלם בתחום אכזריות ואדישות לנזק הנגרם לקורבן העבירה..."

אשר לרמת העונשה הנדרשת בעבירות אלימות ברגישים קבע השופט שטיין:

"לא אחת עמד בית משפט זה על תפקידי בהגנה על חסרי ישע ועל רגישים, שמטבע הדברים מהווים טرف קל ונוח לעבראים. תפקידנו זה מחייב גזירת עונשים מחמירים ומרתייעים. אמן העונשה היא לעולם אינדיבידואלית, וושומה על בית המשפט לשקל את נסיבותו האישיות של כל נאשם ונאשם, אפילו מדובר בעבירה קורבנה הוא קשייש (ע"פ 5101/2011 מדינת ישראל נ' ישראיילוב [פורסם בנוב]. 15.3.2011]). ואולם, בעבירות המבוצעות נגד אוכלוסיות חלשות עיקרון העונשה האינדיבידואלית לרוב יסוג אל מול אינטנסים כבדי משקל ושיקולי עונשה אחרים, שבמרכזן עקרונות הגמול וההרתעה".

26. בתי המשפט הביעו את סלידתם ממיעשי אלימות של מטפלים כלפי מטפליהם, ובפרט שעשה שמדובר בפגיעה במטפלים סיעודיים אשר אינם יכולים להגן על עצמם. בע"פ 12/1836 נרינה נ' מדינת ישראל (12.1.6.12) נקבע על ידי כב' השופט ארבל:

"חברה נבחנת בדרך שהיא מטפלת בחסרי הישע שבקרבה, זקנים וילדים בפרט. במדינת ישראל קיימת תופעה נרחבת של רגישים, הן במוסדות והן בביתם, אשר נעזרים במטפלים. מעשי תקיפה ואלימות של מטפלים כלפי מטפלים בכלל קשיים לגילוי, בשל העדר יכולת פיזית או נפשית של קורבנות העבירה להתלוון על הנעשה בהם בחדרי חדרים. כאשר מגיינים מקרים שכאה ראי שיזכו, אם כן, למענה שיפוטי הולם לפיו לא ניתן להשלים עם מעשי אלימות, השפה וניצול של רגישים אלו בידי מטפליהם. חשוב שבתי המשפט יעבירו מסר ברור, נחרץ חד משמעי שיש בו התוויה של נורמות התנהגות ראיות והצבת הגדר שמעבר לה אותן התנהגויות הן פסולות ואסורות".

נסיבות הקשורות בביצוע העבירה

27. נתתי דעתך לאופי העבירה ולחומרתה. למעשה של הנאשמה לא קדם תכנון מוקדם והם נעשו במצבה אימפואטטיבית. הנאשמת עcosa על פיטוריה, ניצלה את האמון שרחשו לה המתлонנת ובני משפטה ונקטה כלפי בעלונות בכך שעיקמה את כף ידה וגרמה לשבר באצבעה. היא הוסיפה פשע על פשע והכתה את המתлонנת בראשה באמצעות נעל. זאת, תוך ניצול פער הכוחות ביןיה לבין המתлонנת הקשישה המרותקת לכיסא גלגלים.

28. נתתי דעתך לתחשיות ההשלפה והביזוי שחשנה המתлонנת נוכח מעשי הנאשמת. עוד נתתי דעתך, כאמור, לפגעה שנגרמה למתلونנת בשל המעשים, בדמות שבר באצבעה.

29. מידת הפגעה בערכיהם המוגנים היא ממשית.

30. תשסלה וcosa של המתлонנת, אינם יכולים להצדיק מעשים כאלה. הדעת אינה סובלת כי קשיים חסרי ישע, שימושו כ"שქ חבותות".

מדיניות הענישה

31. בוחינת מדיניות הענישה הנוהגת מלמדת כי הענישה הנוהגת כוללת רכיב של מאסר בפועל, כאשר אורך המאסר תלוי, בין היתר, בעוצמת הפגעה. לשם מחשחה אפנה במספר דוגמאות, אף כי ברוי שאף אחד מן המקרים אינו זהה, מכלול נסיבותיו, למקרה שבפנינו. חומרת המעשים, משתנה, חלקם פחותיים חלקם חמורים יותר, אך ניתן להזכיר מהם על מדיניות הענישה הנוהגת בעבירות, אשר בוצעו בנסיבות הדומות למקרה שלפנינו:

א. ע"פ 8780/16 **Royo נ' מדינת ישראל** (26.04.17) - בית המשפט העליון דחה את ערעור המערערת שהורשעה, על פי הودאתה, בעבירה של תקופת חסר ישע על ידי אחראי. בעת ששימשה מטפלת סייעודית לקשישה, שהאכילה אותה, הכתה בפניה וגרמה לה לחבלה. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 10 חודשים מאסר בפועל לבין 30 חודשים מאסר בפועל. הושת על המערערת עונש מאסר בפועל בין 10 חודשים.

ב. רע"פ 6590/16 **זידאן נ' מדינת ישראל** (07.09.16) - נדחתה בבקשת רשות ערעור של מערער אשר הורשע, לאחר שמייעת ראיות, בשני אישומים של תקופת חסר ישע וגרימת חבלה חמורה בנסיבה מחמירה. המערער עבד כמטפל במעטן לחסמים. הוא היכה את המתлонנת פעמיים רבות באמצעות מגבת בפניה ובצוארה, משך אותה בידייה והכה אותה באגרוף בפניה אשר גרם לדימום באפה של המתлонנת. על המערער הושת עונש מאסר בפועל בין 13 חודשים, לצד ענישה נלוותית. ערעור הנאשם לבית המשפט המחויז התקבל בחלוקתו ועונש המאסר הופחת ל- 10 חודשים מאסר.

ג. עפ"ג (ירושלים) 22-11-61210 PARAMMAL נ' מדינת ישראל (19.02.23) - נדחה ערעור שהגיש מטפל סיעודי שהורשע בשלוש עבירות אלימות שביצע כלפי קשייש דמנטי בו טיפול, בכך שהתייחס אליו למשה, צבט אותו והכה אותו בישבונו. נקבע מתחם עונש הולם שגע בין 10 חודשים מאסר בפועל לבין 24 חודשים מאסר בפועל. הושת על הנאשם עונש מאסר בפועל בין 13 חודשים.

ד. עפ"ג (ב"ש) 21-11-24823 MAVSUMA נ' מדינת ישראל (22.03.22) - נדחה ערעורה של המערערת, שבבדת זרה אשר טיפולה בקשה סיעודית אשר הורשעה, על פי הודהתה, בביצוע ריבוי עבירות של תקיפה סתם. נקבע מתחם עונש הולם נע בין 3 חודשים ל-9 חודשים מאסר בין 3 חודשים אשר יכול וירצז בדרך של עבודות שירות. הושת על הנאשם עונש מאסר לRICTO בפועל בין 3 חודשים, עוניי מאסר מותנים, חתימה על התcheinות ופיצוי על סך 10,000 ₪.

ה. עפ"ג (מרכז-לוד) 21-08-1588 KOSTIKOV נ' מדינת ישראל (23.01.22), נדחה ערעור שהגיש הנאשם, שהורשע, על פי הודהתו, בביצוע 7 עבירות של תקיפה סתם כנגד קשייש סיעודי דמנטי. הנאשם עבד כאח מוסמך בבית אבות בו התאשפז הקשייש במחלקה הסיעודית. בית המשפט שלום קבע מתחם עונש הולם הנע בין 10 חודשים מאסר בפועל לבין 36 חודשים מאסר בפועל לצד עונשה נלוות. הושת על הנאשם עונש של 16 חודשים חרף העובדה כי עבר פלילי ותשķירים חיוביים שהתקבלו בעניינו משירות המבחן.

ו. עפ"ג (מרכז-לוד) 21-05-38786 CHELLUBOYIMA נ' מדינת ישראל (04.10.21) - נדחה ערעור על חומרת העונש שהגישה המערערת שהורשעה לאחר שמייעת ראיות, בשני אישומים, בגין תקיפת חסר ישע, תקיפה סתם ואינויים. המערערת תקפה קשיישה בה טיפול מספר פעמים בידיה, דחפה אותה, ביטה בה ואיממה עליה. כן, הטיחה את הקשיישה בחזקה על המיטה. נגזרו עליה 8 חודשים מאסר בפועל.

ז. עפ"ג (מרכז-לוד) 19-10-24361 SUBBA נ' מדינת ישראל (20.01.20) - נדון עניינו של הנאשם שהורשע על יסוד הודהתו באربع עבירות של תקיפה חסר ישע על ידי אחראי, בהיותו מטפל סיעודי צמוד של הקשייש, שסבל ממלחמות פרקיןסון ואלצהיימר. במהלך חודשים בהם עבד כמטפל בקשיש הוא נפג בו באילימות בכר שستر לו, צבט אותו ודחף אותו. הנאשם נעדך עבר פלילי, ותשķירים בעניינו לא היו חיוביים. בית המשפט שלום קבע מתחם עונשה הנע בין 8 ל- 16 חודשים מאסר בפועל, והשית על הנאשם 12 חודשים מאסר בפועל. ערעור הנאשם על חומרת העונש בבית המשפט המחוזי, נדחה.

ח. ת"פ (רמלה) מדינת ישראל נ' RAJU MSD (23.03.23) - הנאשם הורשע, על פי הודהתו, במסגרת הסדר טיעון דיוני בביצוע שתי עבירות של תקיפת חסר ישע ובעבירה של תקיפה סתם. הנאשם עובד זר אשר טיפול בקשיש דמנטי סיעודי, תקף את המתлонן הקשייש בכר שהיכה בפניו שלוש פעמים באמצעות מכות אגרוף ואז היכה אותו בבטנו. יומם לאחר מכן הינה ידיו על חזזו של המתلونן שכוב בMITTEDו ולחץ בחזקה. עוד אחץ בכתפי המתлонן והיכה אותו קלות בזרועו. נקבע מתחם עונש הולם הנע בין 8 חודשים מאסר בפועל לבין 16 חודשים מאסר בפועל, לצד עונשה נלוות. הושת על הנאשם עונש מאסר בפועל בין 12 חודשים לצד עונשה נלוות. ערעור שהוגש נגד חומרת העונש תלוי ועומד.

32. לאחר שנדרשתי מכלול השיקולים הרלוונטיים ובהתקם לティקון 113 לחוק העונשין (סעיף 40גא) לחוק העונשין), אני קובע מתחם עונש הולם לנסיבות המקרה שלפנינו, הנע בין מספר חדש מסר בפועל אשר יכול יירצו בדרך של עבודות שירות לבין 16 חדש מסר בפועל, לצד עונשה נלוות.

33. במקרה דין לא קיימים שיקולים, המצדיקים סטייה ממתחם העונש ההולם, בהתאם להוראת סעיף 40ד לחוק העונשין.

34. חומרת מעשה של הנואשת, אשר תקפה את המתלוונת בביתה וגרמה לה לשבר באכבה, מחייב השנת עונשה מוחשית. הנואשת הוסיפה והכתה את המתלוונת בראשה באמצעות נעל. במשים אלה, קיימ ממד של השפה וביוזו ובפרט שהקרבן חסר ישע. התחשבתי אף בפערו הכוחות בין הנואשת למATALונת, אשה מבוגרת חסרת ישע.

35. בנסיבות המקרה, אין מקום להטיל על הנואשת עונש מסר לריצוי בעבודות שירות. חומרת המעשים מחייבת הטלת עונש מסר לריצוי מאחריו סORG וברית.

העונש ההולם

נסיבות שאין קשרו בביצוע העבירות

36. בגזרת העונש המתאים לנואשת, יש להתחשב בנסיבות שאין קשרו בביצוע העבירה, לפי סעיף 40יא לחוק העונשין.

37. שקלתי לחומרה את חומרת מעשה של הנואשת ואת הצורך בהרטעתה ובהרטעת הרבים וכן, את העובה כי הנואשת לא נטלה אחריות על מעשה.

38. במסגרת השיקולים לקולא, נתתי דעתך לכך שהנאשפת נעדרת עבר פלילי. מזה מספר שנים, עובדת כמתפלת סיעודית. היא נמצאת בלבד בישראל בעוד משפחתה מתגוררת באוקראינה. לא נתקבש תשקי שירות מבחן בעניינה וב"כ הנואשת מנעה מלפרט בטיעוני, נסיבותה האישיות.

סוף דבר

39. נוכח כל האמור לעיל, אני גוזר על הנואשת את העונשים הבאים:

א. 8 חדש מסר בפועל.

- ב. מאסר מותנה בן 6 חודשים, לפחות עבירות אלימות, למשך 3 שנים מיום שחרורה ממשר.
- ג. פיצוי למטלונת בסך 2,000 ₪ לאחר ישולם ב-4 תשלום חדשניים, שווים ורכופים החל מיום 10.11.23, וכל 10 לחודש העוקב. לא ישולם תשלום במועדו, יעדמו כל הקנס לפירעון מידיו ושא הפרשי ריבית והצמדה כדין. הקנס יועבר למרכז לגבייה קנסות, אגרות והוצאות ברשות האכיפה והגביהה, וניתן יהיה לשומו בתוך 3 ימים מיום גזר הדין באחת הדריכים המפורטים באתר המרכז. המאשינה תעביר את פרטי נגעת העבירה למחקרים בית המשפט בתוך 15 ימים.
- ד. הנואשת תהייצה לריצוי עונשה בתוך 45 ימים מהיום עד השעה 08.00 בבית כלא נווה תרצה כשבישותה העתק מדרך זר ומגזר דין זה, אלא אם תורה ערכמה משפטית מוסמכת אחרת. להבטחת הייציבות לריצוי עונש מאסר תחמת התחייבות עצמית וערבות צד ג' בסך 2,500 ₪ כל אחת. ניתנת ארוכה לחתיימה על ערבותם כאמור עד מחר 8.8.23 שעה 12.00.
- ה. מוצא בזאת צו עיקוב יציאה מהארץ. על הנואשת להפקיד דרכונה עד ליום 8.8.23 שעה 12.00 במחקרים בית משפט.
- ו. ניתן צו כללי למוצגים.

זכות ערעור דין בבית משפט מחוזי מרכז בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ' אב תשפ"ג, 07 אוגוסט 2023, במעמד הצדדים.